

LOM PRAHA – podnik plný perspektivních změn

Státní podnik **LOM PRAHA s.p.** se loni oproti letům minulým dostal z červených čísel, zlepšil svou pověst, získává nové zákazníky a rozšiřuje své odborné portfolio i pro civilní instituce. Tradiční podnik leteckého průmyslu kromě opravárenské činnosti zajišťuje vývojové, modernizační a výcvikové úkoly především pro svého zakladatele, tedy Ministerstvo obrany ČR. S ředitelem průmyslové společnosti LOM PRAHA Jiřím Protivou jsme hovořili o nových perspektivách podniku pro nejbližší roky.

Letos v dubnu získal váš podnik ocenění Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu ČR (AOBP ČR) za nejvýraznější pokrok mezi tuzemskými průmyslovými společnostmi v obranně-bezpečnostní oblasti. V čem spočíval ten oceněný „skok“ roku?

Já jsem do podniku nastoupil v únoru loňského roku jako krizový manažer se zadáním ministerstva obrany obnovit dobré hospodaření i jméno podniku a tyto cíle se podařilo splnit. V roce 2019 podnik vykázal ztrátu 180 milionů korun, v roce 2020 to bylo minus 80 milionů a loni po mém nástupu se nám místo původně plánovaného čtyřicetimilionového propadu podařilo vytvořit zisk šest milionů korun.

O znovuoživení dobrého jména podniku svědčí i zájem a respekt odborné veřejnosti a rostoucí počet zákazníků

i z privátní sféry. To potvrzuje, že zvolená systémová řešení přinášejí výsledky. Podnik se povedlo nejen stabilizovat, ale zahájili jsme i cestu k jeho dalšímu ekonomickému růstu. Tento rychlý obrat z negativního trendu v pozitivní vedl k navrácení kreditu podniku a AOBP ČR to ocenila.

Myslím, že dosavadní průběh systémové transformace, kterou jsme v poměrně krátké době provedli, dokazuje, že státní podnik nemusí být takzvaný moloch, ale naopak může v rámci obranného průmyslu fungovat efektivně a s vysokou přidanou hodnotou. Dovolím si říct, že LOM PRAHA již nyní obstojí v běžné tržní konkurenci se soukromým sektorem.

Jaká systémová řešení jste přijal, abyste překonal krizi, do které se podnik dostal?

Byla to klasická krizová opatření, zejména v oblasti interní komunikace a podnikových procesů. Zavedli jsme pravidelné denní i týdenní operativní porady, na kterých se velmi detailně řešily všechny problémy. Pomohlo to mně samotnému orientovat se na detekci největších potíží ve fungování podniku a usnadnilo to i celému vedení sdílet informace. Díky této téměř neustálé komunikaci prakticky na všech úrovních řízení se nám dařilo identifikovat příčiny destabilizace a najít vhodná řešení k nápravě.

V oblasti vnější komunikace jsme zintenzivnili a zlepšili výměnu informací s naším zakladatelem – Ministerstvem obrany ČR. Zajímali jsme se o to, jak si armáda představuje plnění úkolů, které nám smluvně zadala, a informovali jsme ji o našich návrzích řešení. Naši obchodní komunikaci jsme zacílili směrem k zákazníkům, přikročili jsme k rozšíření našeho zákaznického portfolia a nabízíme volnou kapacitu podniku kromě české armády rovněž dalším subjektům. Začali jsme se tak orientovat i na civilní sféru, tedy na nevojenské odběratele.

Jak se vám podařilo napravit pověst podniku?

Klíčovou indicií byla orientace na odborné projekty a jejich zvládnutí dle požadavků zákazníků. Navíc k tomu přispěla i masivní a cílená strategie v oblasti PR. LOM PRAHA je svými unikátními činnostmi a zaměřením velmi zajímavý pro laickou i odbornou veřejnost, proto se intenzivně snažíme o všem novém informovat na sociálních sítích a prostřednictvím dalších veřejných komunikačních kanálů. Prezentujeme nejen odborné portfolio, ale i naše aktivity v duchu společenské odpovědnosti. Naším cílem je sdílet veřejnosti, že nejsme zakuklený zbrojařský podnik, ale transparentní, vysoce kvalifikovaný a specializovaný partner státní správy i soukromých firem.

Vaší hlavní činností jsou servis, opravy a modernizace vrtulníků řady Mi pro vzdušné síly AČR. Za jak perspektivní tuto činnost považujete s ohledem na protiruské sankce?

Na celosvětovou bezpečnostní krizi v souvislosti s válkou na Ukrajině jsme reagovali operativně s konkrétními

opatření. Navrhli jsme opatření na národní úrovni, abychom dokázali flotilu vrtulníků řady Mi opravovat i v nastalé geopolitické situaci. Vycházíme přitom z našich zkušeností s kompletním zajištěním vrtulníkové techniky v rámci generálních oprav. Z hlediska komplexního servisu nemáme ve světě konkurenci, jsme navíc organizace na úrovni D, tedy s kompetencí designu.

Po světě létají stovky těchto vrtulníků, a proto je řada příležitostí k získání nových projektů. V odborných kruzích se více dostalo do povědomí, že ve střední Evropě existuje podnik s odpovídajícím know-how a se schopností jej realizovat bez spolupráce s výrobcem. Přináší nám to nové obchodní příležitosti, jde především o Afriku, Jižní Ameriku a některé asijské státy, ale i část Evropy, např. s Polskem a Slovenskem spolupracujeme dlouhodobě.

V Pardubicích provozujete Centrum leteckého výcviku (CLV), které slouží k praktickému i simulovanému výcviku pilotů AČR. Pro toto středisko byste měli nakoupit nová letadla a vrtulníky. Kdy CLV nové stroje dostane?

CLV je naše rodinné stříbro, v Evropě jde o ojedinělé výcvikové zařízení. Od letošního roku je zapojeno do aliančního programu NATO Flight Training Europe pro sdílený výcvik pilotů NATO a jeho leteckou flotilu je proto potřeba udržovat na odpovídající úrovni. Do podniku LOM PRAHA jsem přišel s vědomím této potřeby a snahou podporovat domácí průmysl. Ihned jsme proto zahájili jednání se společností AERO Vodochody o nákupu podzvukových cvičných letounů ►

► L-39NG, které by nahradily doposud provozované stroje L-39C Albatros. S novým vedením firmy AERO jsme zvýšili intenzitu spolupráce, aktuálně vedeme jednání o nabídce. Moje představa je, že kontrakt na nákup L-39NG uzavřeme ještě letos, abychom zhruba do dvou roků mohli obdržet první nová letadla. Jedná se o čtyři stroje s tím, že lze uplatnit opci na další čtyři v příštích letech.

CLV má dále k dispozici cvičné vrtulové letouny Zlín Z-142C AF, u nichž taktéž připravujeme obměnu na vyšší modifikaci tohoto stroje. Centrum rovněž provozuje lehké víceúčelové vrtulníky Enstrom 480B-G a v souladu s požadavky AČR navyšujeme počet vrtulníků tohoto typu. Požadavky na CLV aktuálně soustavně rostou. Univerzita obrany, AČR i zahraniční zákazníci požadují pro pilotní výcvik stále vyšší a vyšší počet letových hodin, což je hlavní důvod pro modernizaci výcvikové flotily letadel.

CLV realizuje rovněž taktický simulovaný výcvik pilotů. Dojde také k modernizaci simulátorů?

CLV disponuje v Evropě unikátním taktickým simulačním centrem pro výcvik pilotů. Mimo jiné se v TSC cvičí také létající personál víceúčelových bojových letounů JAS-39 Gripen, jehož piloti jsou zařazeni do pohotovostního systému NATO (NATINAMDS). Simulační pracoviště využívá k výcviku svých pilotů kromě Vzdušných sil AČR dalších patnáct zemí, např. i Thajsko. Na konci minulého roku jsme reagovali na požadavky zahraničních klientů CLV a do výcviku nově zařadili program pro stíhací letoun čtvrté generace F-16. Právě Thajsko nebo Polsko tyto stroje ve výzbroji má.

Nároky na CLV jsou skutečně enormní, proto jsme asi před třemi měsíci otevřeli nové středisko pozemního a syntetického výcviku vyhrazené pro posádky vrtulníků. Pokud jde o modernizaci simulátorů, naše dceřiná společnost VR Group v Brně je výrobce a vývojář komplexních výcvikových řešení pro ozbrojené a bezpečnostní složky, realizuje upgrade simulátorů v CLV a je i dodavatelem simulátoru pro F-16 nebo L-39NG.

Hlavním úkolem podniku LOM PRAHA je nyní rychlý přechod na vrtulníkovou platformu H-1. Jak je tato transformace daleko?

Jsme partnerem AČR v přezbrojení na vrtulníkovou platformu H-1 od americké společnosti Bell Helicopter Textron. Tato spolupráce se bude realizovat formou údržby ve všech stupních včetně generálních oprav. Druhým způsobem kooperace bude podpora a provoz simulačního centra v Náměšti nad Oslavou, jeho výstavba by měla být letos dokončena a následně by do něj měl být implementován první ze dvou plánovaných simulátorů pro výcvik pilotů. Na jejich vývoji a výrobě se podílí naše firma VR Group spolu se společností Bell Helicopter Textron.

Pro provádění údržby jsme letos v únoru otevřeli v Náměšti nad Oslavou nový závod H-1, který je již personálně plně zajištěn. V průběhu prvního pololetí roku 2023 by jeho

zaměstnanci měli odletět do USA, aby absolvovali odborný výcvik ve společnosti Bell Helicopter Textron a u výrobce leteckých motorů GE Aviation. S firmou Bell máme uzavřeno pět průmyslových dohod, které nám usnadní servis jejich vrtulníků zahájit. V současné době jednáme s ministerstvem obrany o příslušné servisní smlouvě. Platformu H-1 považuji za naši hlavní činnost do budoucna.

Pro leteckou opravárenskou činnost včetně modernizačních projektů pro resort obrany a alianční partnery využívá podnik LOM PRAHA asi osmdesát procent své produkční kapacity. Jak naplňuje zbývajících dvacet procent?

Po mém nástupu do podniku LOM PRAHA jsem zjistil, že se zde provádí činnosti, o které by mohl být zájem v civilním sektoru, tedy aktivity, jež neslouží výhradně pro podporu údržby vrtulníků. Jde například o elektrochemické a chemické povrchové úpravy kovových materiálů, strojní obrábění, nedestruktivní testování, 3D skenování a některé další. V těchto nevojenských činnostech se v loňském roce naše tržby několikanásobně zvýšily a letos v tom úspěšně pokračujeme. Daří se nám uplatnit uvedené odbornosti v oblastech, jako je farmacie, automotive, zdravotnictví, stavebnictví a podobně. Jednali jsme o využití našich dovedností mimo vojenskou oblast i s představiteli Hospodářské komory ČR. Nejsme státní podnik výhradně zaměřený na letecké opravárenství. ■